

This eChok volume of
Genesis ~ Volume 1

Dedicated in loving memory of
**Joseph and Adele
Mizrahi ל"ה**

by their son ~ David

and in memory of

Arthur Sulcov ל"ה

*by his loving wife Esther
and children ~ Robert and Sherry*

In memory of
**Jacob and Mary
Hidary**

By their Children

מתמנן לטורא ממדנה לבית
אל ופרס משכניה בית אל
ממערבא ועי ממדינהא ובנא
תמן מדבחא קדם יי וצלי
בשמא דיי: ט ונטל אברם אזל
ונטל לדרומא: י והיה כפנא
בארעא ונחת אברם למצרים

לְבֵית־אֵל וַיֵּט אֱהֵלָה בֵּית־אֵל מִיַּם וְהָעִי
מִקְדָּם וַיִּבֶן־שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקְרָא בְשֵׁם
יְהוָה: ט וַיֵּסַע אַבְרָם הַלּוֹךְ וְנֹסֵעַ
הַנִּגְבָּה: פ , וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם

of Beit-eil, and pitched his tent, with Beit-eil to the west and Aiy to the east. There, he built an altar to the Lord, and he declared the Name of the Lord [in prayer]. (9) And Avram journeyed on, continuing to travel towards the south. (10) Now, there was a famine in the Land, and Avram went down to Egypt to

RASHI

רש"י

there). Hence, Beit-eil must have been to the west of this mountain [where Avraham pitched his tent]. And this is what our verse refers to, when it continues, "with Beit-eil to the west." [And he transferred] his tent

— [Here, the word for "his tent," normally אהלו is written אהלה [which can also be read to mean "her tent." This alludes to the fact that] Avraham first pitched his wife's tent. Only then, did he pitch his own (Bereishit Rabbah 39:15). **There, he built an altar** — [And why did Avraham build another

אל. במזרחיה של בית אל, נמצאת בית אל במערבו, הוא שנקמר: "בית אל מים": אהלה. אהלה כתיב, בתחלה נטה את אהל אשתו, ואחר כך את שלו (בראשית רבה): ויבן־שם מזבחה. נתנבא שעתידין בניו להכשיל שם על עון עכן, התפלל שם עליהם: (ט) הלוך ונסוע. לפריקים יושב באן חדש, או יותר, ונסע משם ונטה אהלו במקום אחר, וכל מסעיו הנגבה, ללכת לדרומה של ארץ ישראל, והיא לצד ירושלים, שהיא בחלקו של יהודה, שנטלו בדרומה של ארץ ישראל, הר המוריה שהיא נחלתו, (בבראשית רבה): (י) רעב בארץ. באותה הארץ

altar? Because] he received the prophecy that in the future, his descendants would stumble in that very place. This referred to the transgression of Akhan [when he took plunder against God's command (see Joshua Chapter 7)]. Therefore, [Avraham built this altar, in order] to pray there, for their sake. (ibid.) (9) **Continuing to travel** — [meaning travelling] in stages, i.e., remaining in one place for a month or more, and then travelling from there and pitching his tent in another place. And all his journeys were in a southerly direction [as our verse says "towards the south"], going to the south of the Land of Israel. [And since Avraham was coming from north of Jerusalem, his travel] was in the direction of Jerusalem, which is in Yehudah's portion, for the tribe of Yehudah took [their portion of land] in the southern region of the Land of Israel and leading up to Mount Moriah [namely, the site of the Holy Temple in Jerusalem,] which is Yehudah's inheritance. [Thus, when our verse here says, "continuing to travel towards the south," it means to the south of the Land of Israel, rather than south of the Land of Israel, outside the Land] (Bereishit Rabbah end of Chapter 39). (10) **A famine in the Land** — i.e., in that Land only, in order to test Avraham whether he would

מִצְרַיִמָּה לְגוֹר שָׁם כִּי־כָבֵד הָרֶעַב בְּאֶרֶץ: לְאִתּוֹתָבָא תַמָּן אֲרִי תַקִּיף כַּפְנָא בְּאַרְעָא:

sojourn there, for the famine was severe in the Land.

RASHI

רש"י

question the words of the Holy One, Blessed is He, Who told him to go to the land of Canaan, yet now is inducing him to leave it [because of famine] (Bereishit Rabbah 40:2).

לְבַדָּה, לְנִסְתוֹת אִם יִהְרַהֵר אַחַר דְּבָרָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ, בְּרוּךְ הוּא, שְׁאָמַר לוֹ לְלַכֵּת אֶל אֶרֶץ כְּנָעַן וְעָבְדוּ מִשְׂאֵי לְיִצְאֵת מִמֶּנָּה:

PROPHETS Isaiah 41

נביאים ישעיה פרק מא

ב מן אייתי בגלאי ממדנחא אברהם בחיר צדיקא בקשוט קרביה לאתריה מסר קדמוהי עממין ומלכין תקיפין תבר רמא כעפרא קטולין קדם חרביה כקשא רדפין קדם קשתיה: גרדפינון עדא שלם חילת ארחה בריגלוהי לא עלת: ד מן אמר אלין קיים אמר ועבדי וסדר

ב מִי הַעִיר מִמְּזוּחַ צְדָק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ יִתֵּן לְפָנָיו גּוֹיִם וּמַלְכִים יִרְדֵּי יִתֵּן כְּעַפְר חֲרָבוֹ כְּקֶשֶׁת נִדְף קִשְׁתּוֹ: ג יִרְדָּפֵם יַעֲבֹר שָׁלוֹם אַרְחָ בְּרַגְלָיו לֹא יָבוֹא: ד מִי־פָעַל וַעֲשָׂה קִרְא הַדְּרוֹת מֵרֵאשׁ אֲנִי

(2) Who aroused from the East, [the one] whom righteousness accompanied? He placed nations before him and over kings He gave him dominion; He made his sword like dust, his bow like wind-blown stubble. (3) He pursued them and passed on safely, on a path upon which he had not come with his feet. (4) Who

RASHI

רש"י

(2) **Who aroused** — Avraham, to bring him from Aram, which is in the East. **Righteousness** — that he would do. **Accompanied [lit., that was opposite his feet]** — wherever he went. **He placed before him** — He placed before him four kings and their hosts. **ירד** — He gave him dominion over them. **He made** — He cast slain ones before his sword like dust. **Like wind-blown stubble** — they were before his bow. (3) **And passed on safely** — He did not stumble when he passed on. **A path** — A road upon which he had not come previously with his feet. (4) **Who worked and did** — for him, all this, the one **Who calls the generations from the beginning** — This is referring to Adam. **I, the Lord, am**

(ב) מִי הַעִיר. אֶת אֲבְרָהָם לְהַבִּיאוֹ מֵאַרָם שֶׁהִיא מִמְּזוּחַ: צְדָקָה, שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה: יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ. בְּכָל אֲשֶׁר הָלַךְ: יִתֵּן לְפָנָיו. יִתֵּן לְפָנָיו ד' מַלְכִים וְחִילוֹתֵיהֶן: יִרְדֵּי. מוֹשֵׁל עֲלֵיהֶם: יִתֵּן. הַרוֹגִים כְּעַפְר לְפִי חֲרָבוֹ: כְּקֶשֶׁת נִדְף. הָיוּ לְפָנָיו קִשְׁתּוֹ: (ג) יַעֲבֹר שָׁלוֹם. לֹא נִכְשַׁל בְּעַבְרוֹ: אַרְחָ. דֶּרֶךְ אֲשֶׁר לֹא בָא קִדְּם לָבֹן בְּרַגְלָיו: (ד) מִי פָעַל וַעֲשָׂה. לוֹ זֹאת מִי שֶׁהוּא: קִרְא הַדְּרוֹת מֵרֵאשׁ. זֶה אֲדָם הָרֵאשׁוֹן: אֲנִי

יְדוּה רֵאשׁוֹן וְאֶת־אַחֲרָנִים אֲנִי־הוּא: ה רָאוּ אֵימִם
 עֲלָמָא מְבַרְשִׁית אַף עֲלָמֵי
 עֲלָמָא דִּילֵי אִינוּן בְּר מִינֵי
 לֵית אֱלֹהָא: ה חֲזוּ נַגְוּתָא וַיִּדְחֲלוּן דְּבִסְיָפֵי אַרְעָא יְזוּעוּן יִתְקַרְבוּן וַיִּיתוּן:

worked and did, Who calls the generations from the beginning; I, the Lord, am first, and with the last ones I am He. (5) The islands shall see and fear; the ends of the earth shall quake; they have approached and come.

RASHI

רש"י

first — *to aid. And with the last ones* — ה' רֵאשׁוֹן. לַעֲזֹר: וְאֶת אַחֲרָנִים. אַף עִמָּכֶם בְּנִים אַחֲרוֹנִים אֶהְיֶה וְאֶעֱזֹר אֲתֶכֶם: (ה) אֵימִם. עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת בּוֹכָבִים וּמְזוֹלוֹת:
Also with you, the last sons, I will be, and I will aid you. (5) The islands — *the heathens.*

Writings Mishlei 3

כתובים משלי פרק ג

ד וּמְצָא־חַן וְשִׂכְל־טוֹב בְּעֵינַי אֱלֹהִים וְאָדָם:
 ה בְּטַח אֶל־יְדוּה בְּכָל־לִבִּי וְאֶל־בֵּינְתָךְ אֶל־
 תִּשְׁעֶן: ו בְּכָל־דְּרָכֶיךָ דַּעְהוּ וְהוּא יִישֹׁר אַרְחַתְךָ:
 ז אֶל־תְּהִי חָכֵם בְּעֵינֶיךָ יִרְא אֶת־יְדוּה וְסוּר מֵרָע:
 ד וְתִשְׁכַּח חֶסֶדָא וְשִׂכְלָא וְטִיבוּתָא קָדָם אֱלֹהָא וְקָדָם בְּנֵי אַנְשָׁא: ה סְבִיר בְּאֱלֹהָא מִן כְּלֵי לְבָבָךְ וְעַל בֵּיוֹנְתָא דְלִבִּיךָ לֹא תִסְתַּמֵּיךְ: ו בְּכָל אַרְחַתְךָ דַּעְהוּ וְהוּא יִתְרַץ שְׁבִילְךָ: ז לֹא תִהְיֶי חַכִּים בְּאַפֵּיךָ דְחִיל מִן אֱלֹהָא וּסְטָא מִן בִּישְׁתָּא:

(4) So shall you find grace and good favor in the sight of God and man.
 (5) Trust in the Lord with all your might, and do not rely upon your own understanding. (6) In all your ways acknowledge Him, and he will direct your paths. (7) Be not wise in your own eyes; fear the Lord, and depart from evil.

RASHI

רש"י

(5) **Trust in the Lord** — *and spend your money to acquire a teacher. (7) Be not wise in your own eyes* — *to despise the words of the one who chastises you.*
 (ה) בְּטַח אֶל ה'. וּפְזַר מְעוֹתֶיךָ לְקִנּוֹת לָךְ רַב: (ז) אֶל תְּהִי חָכֵם בְּעֵינֶיךָ. לְהִיּוֹת מוֹאֵס בְּדַבְרֵי מוֹכִיחְךָ:

Mishnah Shabbat, chapter 3

משנה שבת פרק ג

א כִּירָה שֶׁהִפְסִיקוּהָ בְּקֶשׁ וּבְגַבְבָּא, נוֹתְנִים עָלֶיהָ
 רַבְּנוּ עוֹבְדֵיהָ מִבְּרִטְנוֹרָא
 א כִּירָה. מְקוֹם עֲשׂוּי בֶּאֱרֶץ כַּדִּי שְׁפִיתָת שְׁתֵּי קְדִירוֹת וְהָאֵשׁ עוֹבֵרַת תַּחַת שְׁתֵּי הַקְּדִירוֹת: בְּגַבְבָּא. עֲצִים דְקִים בְּקֶשׁ

or rakings, a pot of cooked food may be placed thereon [before the Sabbath, to remain warm on the Sabbath]; with peat [of pressed olives or sesame] or wood: one may not [before the Sabbath] place [a pot there] until he sweeps [out the embers] or covers [the embers] with ashes [lest he come to stoke the

embers to maintain or increase the heat under the dish on the Sabbath, thereby constituting kindling a labor forbidden on the Sabbath]. The School of Shammai maintain, [Only] hot water [may be placed on the stove after sweeping or covering], but not a dish [because he may want it to cook more, and the stove cannot be swept out completely of all embers]; but the School of Hillel rule, Both hot water and a dish. The School of Shammai maintain, One may remove [the water], but not put [it] back [on the stove, even if it is swept, for this would then have an appearance as though he were cooking]; but the School of Hillel rule, One may put [either hot water or a dish] back as well [but only while it is still in the person's hand; if, however, he placed the pot down, he may not return it to the stove even according to the School of Hillel, for they agree, that this would then have an appearance of cooking]. (2) If an oven [wide at the bottom and narrow at the top] was heated with stubble or rakings, one must not place [a pot, etc.] either inside or on top [because it retains heat better than the stove discussed in Mishnah 1]. If a *kuppach* [a square oven, with an intermediate degree of heat, between that of the "stove" and that of the "oven"] was heated with stubble or rakings, it is like [i.e., it has

תבשיל, בגפת ובעצים, לא יתן עד שיגרף, או עד שיתן את האפר. בית שמאי אומרים, חמין אבל לא תבשיל. ובית הלל אומרים, חמין ותבשיל. בית שמאי אומרים, נוטלין אבל לא מחזירין. ובית הלל אומרים, אף מחזירין: ב תנור שהסיקוהו בקש ובגבבא, לא יתן בין מתוכו בין מעל גביו. כפח שהסיקוהו בקש

רבנו עובדיה מברטנורא

שגובבין מן השרדה: **נותנים עליה תבשיל**. מערב שבת להשהותו שם בשבת: **בגפת**. פסולת של זיתים ושומשמן לאחר שהוציאו שמנו: **לא יתן**. מערב שבת כדי להשהותן שם בשבת: **עד שיגרורף**. הגחלים ויוציאם מן הכירה: **או עד שיתן את האפר**. על גבי גחלים לכסותם ולצננם. וטעמא, גזירה שמא יחתה בגחלים בשבת כדי למהר בישולו. ודוקא בתבשיל שלא בשל כל צרכו, או אפילו בשל כל צרכו ומצטמק ויפה לו, הוא דגורין שמא יחתה, אבל תבשיל שלא בשל כלל, או שבשל כל צרכו ומצטמק ורע לו, מותר להשהותו על גבי כירה אע"פ שאינה גרופה וקטומה, ולא חיישינן שמא יחתה הואיל והסיח דעתו ממנו. וכן תבשיל שבשל כל צרכו והשליך בתוכו אבר חי סמוך לבין השמשות עשה הכל כתבשיל שלא בשל כלל, שהרי הסיח דעתו ממנו: **בית שמאי אומרים**. מים חמין נותנין על גבי כירה לאחר שגרף, דלא צריכי לבשולי וליבא למגור שמא יחתה: **אבל לא תבשיל**. אע"פ שגרף, שאי אפשר לגרף כל הגחלים עד שלא ישאר שם ניצוץ אחד ואתי לחתויי מאחר דניחא ליה בבשוליה: **בית שמאי אומרים נוטלין** וכו'. אפילו חמין דשרינן להשהות על גבי כירה גרופה ושנתן את האפר, לאחר שנטלן אין מחזירין, דמחזי כמבשל בשבת: **ובית הלל אומרים**. בין חמין בין תבשיל יכולין להחזיר לאחר שנטלן. ולא שרו בית הלל להחזיר אלא בעודן בידו, שלא הניחן על גבי דבר אחר, אבל לאחר שהניחן בקרקע או על גבי דבר אחר אסור להחזירן אפילו לבית הלל, דהוי כמטמין לכתחילה בשבת: **ב תנור**. מותר שצר למעלה ורחב למטה נקלט חומו לחתכו טפי מכירה, ואפילו הסיקוהו בקש ובגבבא חיישינן שמא יחתה, דלעולם אינו מסיח דעתו ממנו: **בין מעל גביו**. לסמוך אצל דפנו: **כופח**. עשוי ככירה אלא שארכו כרחבו ואין בו אלא מקום שפיתת קדירה אחת והאש עוברת תחתיו. והבלו רב מהבל הכירה,

the same law as] a double stove [discussed in Mishnah 1]; with peat or timber, it is like an oven. (3) One must not [on the Sabbath] place an egg at the side of a kettle for it to be [slightly] cooked, and one must not break it into a [solar heated] cloth [for it to be fried; because the derivatives of solar heat are prohibited Rabbinically as are the derivatives of fire, because, if one places food to cook on an item which was heated by the sun, it is not always apparent to someone who may be watching, that its heat was radiated by the sun and not by a flame]; but Rabbi Yosi permits it [for he does not hold that the derivatives of solar heat are as the derivatives of fire; the law is not in accordance with Rabbi Yosi]. And one may not cover it in sand or road dust for it to be roasted. [Here even Rabbi Yosi prohibits, since this may be compared to *hatmanah* — insulating, alternatively, lest he move the sand, which would be a derivative of plowing]. (4) It once happened that the people of Tiberias did thus: They conducted a pipe of cold water through a canal of the hot springs [so that water passing through the pipe would be heated by the hot springs]. The Sages said to them, If [hot water is drawn from the pipe] on the Sabbath, it is like hot water heated on the Sabbath, and it is both forbidden for washing and for drinking; if on a Festival: it is like water heated on a Festival, which is forbidden for washing but permitted for drinking. If a *muliar* [a vessel consisting of a large inner chamber for water and a smaller outer chamber containing coals, used for boiling water] was cleared [of its] coals, one may drink from it on the Sabbath [because, essentially, it merely maintains heat], but regarding an *antiki* [a copper vessel with an upper chamber for the water, and a lower

ובגבכבא, הרי זה ככירים, בגפת ובעצים, הרי הוא כתנור: ג אין נותנין ביצה בצד המחם בשביל שתתגלגל. ולא יפקיענה בסודרין. ורבי יוסי מתיר. ולא יטמיננה בחול ובאבק דרכים בשביל שתצלה: ד מעשה שעשו אנשי טבריא והביאו סילון של צונן לתוך אמה של חמין. אמרו להן חכמים, אם בשבת, כחמין שהוחמו בשבת, אסורין ברחיצה ובשתיה, ביום טוב, כחמין שהוחמו ביום טוב, אסורין ברחיצה ומתירין בשתיה. מוליאר הגרופה, שותין הימנו בשבת. אנטיכי, אף על פי שגרופה, אין שותין ממנה:

רבנו עובדיה מברטנורא

שהכירה פתוחה מלמעלה שיעור שתי קדירות והכופח אין פתוח אלא שיעור קדירה אחת, ופחות מהבל התנור: ג אין נותנין. בשבת: ביצה בצד המיחם. קומקום של נחושת שמחממים בו המים על גבי האש: שתתגלגל. שתצלה קצת עד שתהא מגולגלת, כלומר מעורבת: ולא יפקיענה בסודרין. לא ישברנה על סודר שהוחם בחמה כדי שתיצלה בו, דגורין תולדות חמה אטו תולדות האור: דסבר לא גורין תולדות חמה אטו תולדות האור. ואין הלכה כרבי יוסי: לא יטמיננה בחול ובאבק דרכים. שהוחמו מכת החמה. ובהא לא שרי רבי יוסי, דגור חול אטו רמץ, הואיל ותרווייהו דרך הטמנה אתי למימר מה לי רמץ מה לי חול. אי נמי גור רבי יוסי שמא יזיז עפר ממקומו, שמא לא יהא שם חול עקור ככל הצורך ואתי לאזוזי עפר הדבוק, והוי תולדה דחורש: ד סילון. צינור שממשיכין המים לתוכו. והיה אותו צינור משוקע בחמי טבריה ומתחמם מכח אותם המים החמים, וכשהיו המים צוננין נמשכין בתוכו מתחממים באותו סילון שנתחמם בתוך חמי טבריא. ואמרו חכמים שהמים שנמשכו באותו צינור בשבת דינם כדין חמין שהוחמו בשבת, שאסורין לרחוץ בהן אפילו אבר קטן ואסורין אף בשתיה, והמים שעוברין בו ביום טוב דינם כדין חמין שהוחמו ביום טוב, שאסורים לרחוץ בהם כל הגוף אבל מותר לרחוץ בהן ידיו ורגליו ומותרין בשתיה. והלכה כחכמים. וחזרו בהם אנשי טבריא ושברו את הסילון: מוליאר. פירשו בגמרא מים מבפנים וגחלים מבחוץ, והוא כלי שיש לו בית קיבול קטן אצל דפנו מבחוץ מחובר לו, ונותנין שם גחלים, והמים בקיבולו הגדול. ואם גרפוהו מן הגחלים מבעוד יום שותין מן המים שביקבולו הגדול בשבת ואף על פי שהוחמו קצת מחמת כלי, לפי שאינו מוסיף הבל אלא משמר ומקיים חום שלהם שלא יצטנו: אנטיכי. הוא כלי נחושת שיש לו שתי שולים ומשימין המים למעלה והאש

chamber for the coals, which heat the copper; even after the removal of the coals from the lower chamber it retains intense heat, causing the water to actually be heated on the Sabbath, and therefore], even if its coals have been cleared one may not drink from it. (5) If a [copper] kettle [placed on the fire to heat water] is removed [from the fire, and it contains hot water], one may not pour [a small amount of] cold water into it to heat it [the cold water, for this would constitute cooking], but one may pour [at one time a large amount of water] into it [the kettle, so that all the water becomes lukewarm] or into a goblet [even though this is a *kli sheni*, a vessel twice removed from the fire, it is permitted only] in order to temper it; [a small amount of water, however, may not be put into it in order to heat it, for this Tanna holds that even a *kli sheni* effects cooking. The following law regarding a pot teaches, however, that a *kli sheni* does not effect cooking, and this is the *halachah*]. If a stewpot or a boiling pot is removed [at twilight on Friday, still] seething [from the fire], one must not put spices into it [since this is a *kli rishon*, i.e., a vessel only once removed from the fire and is capable of cooking things placed into it]. But one may put [the spices] into a dish or a tureen [which contains the food poured into it from the pot, since this is already twice removed from the fire and is therefore a *kli sheni*]. Rabbi Yehudah said, He may place [spices] into anything [even a *kli rishon*, a vessel once removed from the fire. Rabbi Yehudah maintains that spices can only be cooked directly over a flame] except something containing vinegar or brine [because they too can cook spices]. (6) One may not [on the Sabbath] place a vessel under a lamp to catch the oil [at present, the vessel may be handled for a number of purposes. Once oil drips into it, however, it may not be moved for the oil is *muktzah*, and, in the opinion of this Tanna, one may not cause a vessel to become immovable,

ה המחם שפנהו, לא יתן לתוכו צונן בשביל שיחמו, אבל נותן הוא לתוכו או לתוך הכוס כדי להפשירן. האלפס והקנדה שהעבירן מרתחין, לא יתן לתוכן תבלין, אבל נותן הוא לתוך הקערה או לתוך התמחוי. רבי יהודה אומר, לכל הוא נותן, חוץ מדבר שיש בו חמץ וציר: ו אין נותנין כלי תחת הנר לקבל בו את

רבנו עובדיה מברטנורא

למטה בין שתי השולים, ומתוך שהאש למטה בין שתי השולים חומו נשאר הרבה, ואע"פ שגרף הגחלים מערב שבת המים מתחממים בו בשבת, לפיכך אין שותים מהם בשבת: **ה המיחם**. קומקום של נחושת שמימיין אותו על גב האש לחמם המים שבתוכו: **שפינהו**. מעל הכירה, ויש בתוכו מים חמין: **לא יתן לתוכו**. מים מועטים כדי שיתחממו מן המים החמין שנשארו בתוך המיחם, דהוה ליה כמבשל בשבת: **אבל נותן לתוכו**. מים מרובים עד שישובו הכל פושרין: **או לתוך הכוס**. ואע"פ שהוא כלי שני דוקא להפשירן מותר, אבל מועטים כדי שיוחמו לא, דס"ל להאי תנא דכלי שני מבשל. ולקמן תנינן אבל נותן הוא לתוך הקערה, דמשמע דכלי שני אינו מבשל. והלכה דכלי שני אינו מבשל: **שהעבירן**. מן האור: **מרותחין**. בין השמשות: **לא יתן לתוכן תבלין**. משתחשך, דכלי ראשון כל זמן שרותח מבשל: **אבל נותן הוא לתוך הקערה**. דכלי שני אינו מבשל: **תמחוי**. כמין קערה גדולה שמערה כל האילפס לתוכו ומשם מערה לקערות: **לכל הוא נותן**. אפילו לכלי ראשון, חוץ מדבר שיש בו חומץ או ציר הנוטף ממליחת דגים, שהם מבשלין התבלין. ואין הלכה כרבי יהודה. ודוקא תבלין הוא דאטור ליתן בכלי ראשון אפילו לאחר שהעבירו מן האור, אבל מלח אפילו בכלי ראשון לא בשלה אלא על גבי האור בלבד, לפיכך מותר לתת מלח אפילו בכלי ראשון לאחר שהעבירו מן האור: **ו אין נותנין**. בשבת: **כלי תחת הנר לקבל בו את השמן**. המשפט, משום דשמן מוקצה הוא,

for it is as though he joins it to the lamp on the Sabbath]. But if it is placed there before sunset, it is permitted. And one may not benefit from it [the oil that drips into the vessel on the Sabbath], because it is not of *mukhan* [i.e., assigned for use on the Sabbath,

since this oil originally had been intended to be used as fuel for the lamp]. A new [unused] lamp may be handled [since it never became sooty it can be utilized for other purposes], but not an old one [once used it is *muktzah* because of its repulsiveness]. Rabbi Shimon says, All lamps may be handled except a lamp [actually] burning on the Sabbath [lest it be extinguished]. A vessel may be placed under a lamp [on the Sabbath] to catch the sparks, but one must not pour water into it [even on Friday], because he extinguishes [them, i.e., since it is prohibited to pour water into such a vessel while the sparks are falling, the Rabbis therefore instituted a prohibition against filling it with water, even before the Sabbath].

רבנו עובדיה מברטנורא

ואסור לבטל כלי מהיכנו, כלומר להושיב כלי במקום שלא יוכל עוד ליטלו משם, דהוה ליה כקובע לו מקום ומחברו בטיט ודמי למלאכה, וכלי זה משיפול בו השמן מוקצה הוא ואסור לטלטלו: **אין ניאותין**. אין נהנין מן השמן המטפטף מן הנר בשבת: **לפי שאינו מן המוכן**. שכבר הוקצה להדלקה: **מטלטלין נר חדש**. שאינו מאוס וחזי לאשתמושי ביה: **אבל לא ישן**. דמוקצה מחמת מיאוס הוא: **חוץ מן הנר הדולק**. בעוד שהוא דולק אסור, גזירה שמא יכבה. ולית ליה לרבי שמעון מוקצה מחמת מיאוס ולא מוקצה מחמת איסור. ואין הלכה כרבי שמעון שמתיר לטלטל כל הנרות חוץ מן הנר הדולק, שנר שהדליקוהו לילי שבת אע"פ שכבה אסור לטלטלו כל אותו שבת, דמיגו דאיתקצאי לבין השמשות איתקצאי לכולי יומא, אבל בשאר נרות הלכה כמותו, שאין מוקצה לשבת אלא מוקצה מחמת חסרון כיס דמודה ביה ר"ש: **נותנין כלי תחת הנר**. בשבת: **לקבל ניצוצות**. של שלהבת הנוטפות מן הנר כדי שלא ידלק מה שתחתיו, דניצוצות אין בהם ממש ואין הכלי מבוטל מהיכנו בהכי: **ולא יתן לתוכו מים**. ואפילו מערב שבת, דגזרינן ערב שבת אטו שבת, ובשבת אי הוה עביד כי האי גוונא הוי מכבה וחייב, דילכך בערב שבת אסור:

Gemara Shabbat 41a

גמרא שבת דף מא.

Rabbi Zeira was evading Rav Yehudah. For he [Rabbi Zeira] desired to go up [i.e., emigrate] to Eretz Yisrael, whereas Rav Yehudah said, He who emigrates from Babylon to Eretz Yisrael violates a positive command, for it is said, "They shall be carried to Babylon, and there they shall be."

(Jeremiah 27:22) He said, "[Before I leave for Israel] I will go, hear a lesson from him [from outside the Bet Midrash], return, and [then] go up [to Israel]." He went and found him standing at the baths and saying to his attendant [in Hebrew], "Bring me natron [shampoo], bring me a comb, open your mouths and expel the heat [i.e., let the heat of the baths enter the body and

רבי זיִרא הוּא קא משתמיט מדרב יהודה דבעי למיסק לארעא דישראל דאמר רב יהודה כל העולה מבבל לארץ ישראל עובר בעשה שנאמר בבבלה יבאו ושמה יהיו. אמר איזיל ואשמע מניה מלתא ואיתי ואסק אזל אשכחיה דקאי בי בגני וקאמר ליה לשמעיה הביאו לי נתר הביאו לי מסרק פתחו פומיכו ואפיקו הבלא

the heat of perspiration be driven out], and drink of the water of the baths.” He said, “Had I come to hear nothing but this, it would be sufficient for me. As for 'Bring me natron, bring me a comb,' it is well he informs us that secular matters may be said [in the bathhouse, and even] in the Holy Tongue [Hebrew]. 'Open your mouths and expel the heat,' too, is as Shmuel. For Shmuel said, Heat [of the bathhouse] expels heat [of perspiration]. But 'drink of the water of the baths' — what is the virtue of that? For it was taught: If one eats without drinking, his eating is blood [i.e., harmful], and that is the beginning of stomach trouble. If one eats without walking four cubits [before sleeping], his food rots [is not properly digested], and that is the beginning of a foul smell [from the mouth]. One who has a call of nature yet eats is like an oven which is heated up on top of its ashes [with new fuel being added, without clearing out the ashes of the old], and that is the beginning of perspiration odor. If one bathes in hot water and drinks none of it, he is like an oven heated without but not within [which cannot bake anything]. If one washes himself in hot water and does not rinse himself in cold water, he is like iron put into fire but not into cold water [to temper it]. If one bathes without anointing, he is like water [that is poured] over a barrel [but does not enter it].

ואשתו ממאיא דבי באני אמר אלמלא לא באתי אלא לשמוע דבר זה די בשלמא הביאו נתר והביאו מסרק קא משמע לן דברים של חול מתר לאומרם בלשון הקדש. פתחו פומייכו ואפיקו הבלא נמי כדשמואל דאמר שמואל הבלא מפיק הבלא אלא אשתו מיא דבי באני מאי מעליותא דתניא אכל ולא שתה אכילתו דם וזהו תחלת חולי מעים אכל ולא הלך ארבע אמות אכילתו מרקבת וזהו תחלת ריח רע. הנצרך לנקביו ואכל דומה לתנור שהסיקוהו על גבי אפרו וזהו תחלת ריח וזהמא. רחץ בחמין ולא שתה מהן דומה לתנור שהסיקוהו מבחוץ ולא הסיקוהו מבפנים. רחץ בחמין ולא נשתטף בצונן דומר לברזל שהכניסוהו לאור ולא הכניסוהו לצונן. רחץ ולא סך דומה למים על גבי תבית:

זוהר לך דף ע"ח ע"ב

וילך אברם בפאשר דבר אליו יי. אמר רבי אלעזר תא חזי דהא לא כתיב ויצא אברם בפאשר דבר אליו יי אלא וילך כמה דאת אמר לך לך דהא יציאה בקדמיתא עבדו דכתיב ויצאו אתם מאור בשדים ללכת ארצה כנען והשתא כתיב וילך ולא כתיב ויצא. פאשר דבר אליו יי דאבטח ליה ככלהו הבטחות. וילך אתו לוט דאתחבר עמיה בנין למילף מעוברוי ועם כל דא לא אוליף כולי האי. אמר רבי אלעזר וקאין אינון צדיקיא דאולפי ארחוי דקדשא בריד הוא גנין למיתד בהו ולדחלא מניה מהווא יומא דדינא דזמין בר נש למיתב דינא וחושבנא לקדשא בריד הוא. פתח ואמר (שם) ביד כל אדם יתתום לדעת כל אנשי מעשהו. האי קרא אוקמוה. אבל (רע"ט עא) תא חזי בהווא יומא דאשלימו יומוי דבר נש לאפקא מעלמא. ההוא יומא דגופא אתבר ונפשא בעיית לאתפרשא מניה כדין אתייהיב רשו לבר נש למחמי מה דלא הוה ליה רשו למחמי בזמנא דגופא שלטא וקאים על בורגיה וכדין קיימי עליה תלת שליחן וחשבי יומוי וחובוי וכל מה דעבד בהאי עלמא והוא אנדי על כלא בפומיה. ולבתר הוא תתים עליה בידיה דהא הוא דכתיב ביד כל אדם יתתום ובידיה כלהו תתימין למידן ליה בהווא (ר"א בהא"ו) עלמא על קדמאי ועל בתראי על תדתי ועל עתיקי לא אתנשי חד מנייהו דהא הוא דכתיב לדעת כל אנשי מעשהו וכל אינון עובדין דעבד בהאי עלמא כגופא ורוח הכי נמי יהיב חושבנא בגופא ורוחא עד לא יפוק מעלמא. תא חזי כמה דתייבא אקשי קדל

בְּהָאֵי עֲלָמָא חֲכִי נְמִי אֲפִילוּ בְּשַׁעֲתָא דְּבַעֵי לְנִפְקָא מֵהָאֵי עֲלָמָא אֲקָשִׁי קְדָל. בְּגִין כִּד וּנְכָאָה הוּא בַר
נֶשׁ דְּרִלְיָה בְּהָאֵי עֲלָמָא אֲרַחוּי דְּקִרְשָׁא בְּרִיד הוּא בְּגִין לְמִיְהֵד בְּהוּ:

Yosef le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Sefer Chasidim, Chapter 44

מספר חסידים סימן מד

Four categories of people will not behold God's Presence: liars, flatterers, tellers of slanderous gossip, and mockers. All of them are clearly stated in Scripture. Liars: "One who speaks lies will not dwell before My eyes." (Psalms 101:7) And in Achav's war, when he came and asked all the Prophets whether he should go out to battle, the spirit of Navot came before God and said, "I will go out and be a lying spirit in the mouths of all his prophets." And God said, "Go out." (I Kings 22:22) On this, the Sages expounded, "Go out from My environs." Flatterers: "For a flatterer will not come before You." (Job 13:16) Those who tell slanderous gossip, as it says, "For You are not a God who desires evil; evil will not dwell with You." (Psalms 5:5) That is, evil will not dwell with You; it will not enter Your environs [and slander is referred to as evil as stated "How long should I bear this evil congregation?" (Numbers 14:26)] Mockers: "Mockers will not stand before Your eyes." (Psalms 5:6) People who are mockers throw the world into confusion. Slanderous gossip means speaking ill of another person, even if that which one says is true. This is also a popular proverb. One who slanders another person or defames him concerning something about which he was not suspected and about which no one ever knew anything, and this person reveals it — his sin cannot be atoned because he cannot correct what he has made crooked and cannot undo the other person's defamation. This is what Shlomoh said, "Lest he who hears shame you." (Proverbs 25:10)

Practical Law:

הלכה

Shulchan Arukh, Yoreh De'ah 247

שולחן ערוך יורה דעה סימן רמ"ז

(1) It is a positive commandment to give charity according to one's means. We have

אַרְבַּע כְּתוּת אֵינָן מִקְבְּלוֹת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה כֵּת
שְׁקָרִים כֵּת חֲנָפִים כֵּת מְסַפְרֵי לְשׁוֹן הָרַע
כֵּת לִיֻּצְנִים וְכֵלְן מְפֹרְשִׁים בְּכַתּוּבִים. כֵּת
שְׁקָרִים דּוּבַר שְׁקָרִים לֹא יְכוּן לְנַגֵּד עֵינַי
וְגַם בְּמִלְחָמָת אַחָאָב כְּשָׁבָא וְשָׁאֵל אֵל
הַנְּבִיאִים אִם יֵצֵא אֵלֵיהֶם בָּא רּוּחוֹ שֶׁל
נְבוֹת לְפָנָי ה' וַיֹּאמֶר אֵצֶא וְהִיִּיתִי רוּחַ שְׁקָר
בְּפִי כָל נְבִיאָיו וַיֹּאמֶר צֹא וּדְרָשׁוּ חֲכָמִים
צֹא מִמְּחִיצַתִי. חֲנָפִים כִּי לֹא לְפָנָיו חֲנָף
יָבֵא. מְסַפְרֵי לְשׁוֹן הָרַע שְׁנֹאֲמַר כִּי לֹא אֵל
חֲפִץ רָשָׁע אֲתָה לֹא יִגְוֹרְךָ רַע. לֹא יִגּוֹר
אֲתָךְ רַע לֹא יִכְנַס בְּמִחִיצַתְךָ. לִיֻּצְנִים לֹא
יִתִּיצְבוּ הוֹלְלִים לְנַגֵּד עֵינֶיךָ. בְּנֵי אָדָם
לִיֻּצְנִים מְעַרְבְּבִין אֶת הָעוֹלָם. לְשׁוֹן הָרַע
מְסַפֵּר בְּגִנוֹת שֶׁל חֲבִירוֹ אֲפִילוּ דְּבַר אֱמֶת
וְגַם מְשַׁל הַדִּיּוֹט הוּא. מִי שֶׁהוֹצִיא שֵׁם רַע
עַל חֲבִירוֹ אוֹ חָרְפוֹ בְּחָרְפוֹת שֶׁלֹּא הָיָה
חָשׂוּד בָּהּ וְלֹא הִכִּיר אָדָם בָּהּ מֵעוֹלָם וְזֶה
גָּלְהוּ אֵין עוֹנוֹ מִתְּכַפֵּר מִפְּנֵי שְׂאִינוֹ יְכוּל
לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר עָוְנוֹ וְאִינוֹ יְכוּל לְהַחְזִיר
חָרְפַת חֲבִירוֹ וְזֶהוּ שְׂאֵמַר שְׁלֹמֹה פֶּן יַחְסְדֶךָ
שׁוֹמֵעַ:

א מצות עשה לתן צדקה כפי השגת יד
וכמה פעמים נצטוינו בה במצות עשה ויש לא

been commanded this several times in the form of a positive commandment. There is also a negative commandment against hiding one's eyes from the needy, as it says, "Do not harden your heart obstinate, nor close up your hand." (Deuteronomy 15:7) Whoever hides his eyes from him is called a worthless person, and is as though he worships idols. One must be very careful about it, for it may lead to bloodshed, if the poor person who is begging will die if one does not give to him immediately, as in the incident that occurred with Nachum Ish Gamzu. (2) A person will never become impoverished from giving charity. No bad thing or harm will come about through it, as it says, "The act of righteousness [or charity] will be peace." (Isaiah 32:17) (3) Whoever has mercy on the poor, the Holy One, blessed is He, will have mercy on him. (4) Charity pushes aside harsh decrees. In famine, it will save from death, as happened to the woman of Tzarfat (I Kings 17:8-16).

תַּעֲשֶׂה בְּמַעֲלִים עֵינָיו מִמְּנוּ שֶׁנֶּאֱמַר לֹא תִאֲמֹץ אֶת לְבָבְךָ וְלֹא תִקְפּוֹץ אֶת יָדְךָ וְכָל הַמַּעֲלִים עֵינָיו מִמְּנוּ נִקְרָא בְּלִיעַל וְכֹאֵלוּ עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה וּמֵאֹד יֵשׁ לִיזְהַר בָּהּ בִּי אֲפֹשֶׁר שְׂיָבֵא לְיָדֵי שְׁפִיכוֹת דָּמִים שְׂיִמּוֹת הָעֲנִי הַמִּבְקֵשׁ אִם לֹא יִתֵּן לוֹ מִיַּד כְּעוֹבְדֵי אֱדָנִים דְּנַחֲוּם אִישׁ גַּם זֶה בְּלַעֲוֹלָם אֵין אָדָם מִזֵּנֵי מִן הַצְּדָקָה וְלֹא דְבַר רַע וְלֹא הֶזֶק מִתְגַּלְגֵּל עַל יְדֵי שֶׁנֶּאֱמַר וְהָיָה מַעֲשֵׂה הַצְּדָקָה שְׁלוֹם: ג כָּל הַמִּרְחָם עַל הָעֲנִיִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִרְחָם עָלָיו: ד הַצְּדָקָה דוֹחָה אֶת הַגּוֹיֹרוֹת הַקָּשׁוֹת וּבִרְעֵב תִּצְלֵל מִמּוֹת כְּמוֹ שְׂאִירֵעַ לְצַרְפַּת:

LECH LECHA FOR TUESDAY

לך לך ליום שלישי

TORAH

תורה

יבין בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי הה דשם ב"ן להשאר בו הארה מתוספת הנפש משבת שעברה

יֵא וְהָיָה כִּד (נ"י אַרְי) קָרִיב לְמִיעַל לְמַצְרִים וְאָמַר לְשָׂרִי אֶתְתִּיהָ הָא כְּעַן יִדְעִית אַרְי אֶתְתָא שְׁפִירָת חִיזוּ אֶתְ:

יֵא וְהָיָה כִּד קָרִיב לְבֹא מַצְרִימָה וְיֵאמֶר אֶל-שָׂרִי אֶתְתִּיהָ הָא כְּעַן יִדְעִית כִּי

(11) And it was, when he came close to come into Egypt, that he said to Sarai his wife, Now, I have known that you are a woman of beautiful appearance;

RASHI

רש"י

(11) הִנֵּה נָא יִדְעִיתִי — [literally, "Now I know (that you are a woman of beautiful appearance)."] But up till now, Avraham did not know this?! In answer, it is taught in the]

(יא) הִנֵּה-נָא יִדְעִיתִי. מְדַרְשׁ אַגְדָּה: עַד עַכְשָׁו לֹא הִכִּיר בָּהּ מִתּוֹךְ צְנִיעוֹת שְׁבִשְׁנִיהֶם, וְעַכְשָׁו, הִכִּיר בָּהּ עַל יְדֵי מַעֲשֵׂה. דְּבַר אַחַר: מִנְהַג הָעוֹלָם שֶׁעַל יְדֵי

Midrash Aggadah (Tanchuma 5) that up till that point in time, Avraham had indeed not recognized Sarah's beauty, on account of the high degree of modesty between both of them. Now, however, because of an incident [namely, that they came to a river and he saw her reflection in the water], he recognized that she was indeed beautiful. Another explanation [of הִנֵּה נָא יִדְעִיתִי]: It is the way of the world that as a result of the rugged travails of a journey, a